

Bruselj, 26. november 2018
(OR. en)

14554/18

DEVGEN 221
COHAFA 105
ACP 122
RELEX 992
SUSTDEV 17
ALIM 13
AGRI 576
FAO 50
SAN 418

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta

Datum: 26. november 2018

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 14283/18

Zadeva: Izboljšanje prehranske in hranilne varnosti na svetovni ravni
– sklepi Sveta (26. november 2018)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o izboljšanju prehranske in hranilne varnosti na svetovni ravni, ki jih je Svet sprejel na 3654. seji 26. novembra 2018.

Izboljšanje prehranske in hranilne varnosti na svetovni ravni
Sklepi Sveta

1. Svet ugotavlja, da je zagotavljanje prehranske in hranilne varnosti pomemben izziv na svetovni ravni pri odpravljanju revščine in vse večjih neenakosti, in opozarja, da so se EU in njene države članice odločno zavezale, da bodo odpravile lakoto in vse oblike neustrezne prehranjenosti, v skladu z novim Evropskim soglasjem o razvoju, Evropskim soglasjem o humanitarni pomoči, Agendo 2030 in uveljavljanjem pravice do hrane.
2. V zvezi s tem opozarja na že sprejete sklepe na tem področju¹ in izraža zadovoljstvo nad tretjim dvoletnim poročilom o izvajanju zavez politike EU na področju prehranske in hranilne varnosti in tretjim poročilom o napredku glede akcijskega načrta Komisije za prehrano.
3. Svet pozdravlja prizadevanja Komisije pri uresničevanju zavez EU glede prehrane, pa tudi njena prizadevanja za mobilizacijo vseh zadevnih sektorjev pri podpori agendi za prehrano na svetovni ravni in ravni partnerskih držav. Svet zlasti izraža zadovoljstvo zaradi napredka, doseženega pri uresničevanju finančnih zavez EU glede naložbe 3,5 milijarde EUR v prehrano med letoma 2014 in 2020, pri čemer je bilo prehranskim programom že dodeljenih 2,49 milijarde EUR v obdobju med letoma 2014 in 2017.
4. Svet pozdravlja skupna prizadevanja EU in njenih držav članic pri uveljavljanju vpliva na oblikovanje agende za prehransko in hranilno varnost na svetovni ravni in njeno uresničevanje. EU in njene države članice skupaj podpirajo partnerske države ter lokalne, nacionalne in regionalne deležnike pri ustvarjanju odpornih virov preživetja, izboljšanju lokalnih prehranskih sistemov na območjih, ki nimajo zagotovljene preskrbe s hrano, in izboljšanju učinkov na prehrano. Ti ukrepi niso ključni samo pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja 2, ampak tudi pri uresničevanju Agende 2030 v celoti. V zvezi s tem Svet priznava pomen desetletja Združenih narodov za ukrepanje na področju prehrane (2016–2025).

¹ Sklepi Sveta o prehranski in hranilni varnosti (10392/16); Sklepi Sveta o drugem poročilu o napredku glede akcijskega načrta za prehrano (10679/17).

5. Svet ugotavlja, da so nekatere države dosegle precejšen napredek pri obravnavi neustrezne prehranske in hranilne varnosti ter kronične podhranjenosti otrok, kljub temu pa je zelo zaskrbljen, ker se je svetovni indeks lakote po desetletjih zniževanja v zadnjih treh letih ponovno zvišal, saj 821 milijonov ljudi trpi zaradi lakote in podhranjenosti. V tem času približno 151 milijonov (22 %) otrok, mlajših od 5 let, še vedno zaostaja v telesnem razvoju. V letu 2017 je 124 milijonov ljudi v 51 državah – kar je 11-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2016 – živelo v izjemno negotovih razmerah glede preskrbe s hrano, v katerih je potrebno nujno ukrepanje.
6. Svet ugotavlja, da je ena od treh oseb na svetu podhranjena in da je treba podpirati prehod na trajnostne kmetijsko-prehranske sisteme, ki varujejo zdravje ljudi. Glede na vse večje posledice podnebnih sprememb in oboroženih spopadov ter vse intenzivnejše pritiske na zemljo in naravne vire se bo bistveno povečal pritisk na zmogljivosti kmetijsko-prehranskih sistemov z vidika trajnostnega prispevka k varni, zdravi in hranljivi prehrani hitro naraščajočega števila prebivalstva. Mestne aglomeracije – pri čemer na svetovni ravni najbolj narašča število afriških aglomeracij – so vse bolj ogrožene, kar je delno posledica revščine na podeželju. Treba bo obnoviti zagon in mobilizirati mednarodno skupnost, da bi uresničili cilj „svet brez lakote“ in odpravili neustrezno prehranjenost v vseh oblikah do leta 2030 (cilj trajnostnega razvoja 2).
7. Svet ugotavlja, da so prehranjevalne navade na svetovni ravni zaskrbljujoče in da se težave zaradi prekomerne telesne teže in debelosti povečujejo, saj je na svetu 672 milijonov ljudi, ki trpijo zaradi debelosti, in 1,3 milijarde ljudi s prekomerno telesno težo. V številnih državah držav z negotovimi razmerami glede preskrbe s hrano hkrati obstajata oba problema, tj. prekomerna telesna teža in debelost ter podhranjenost in druge oblike neustrezne prehrane. V zvezi s tem Svet spodbuja Komisijo in države članice, naj podpirajo prehranske sisteme, ki zagotavljajo prehransko in hranilno varnost za vse, tudi s sodelovanjem pri pripravi prostovoljnih smernic o prehranskih sistemih in prehrani, ki jih vodi Odbor OZN za svetovno prehransko varnost.

8. Svet priznava rezultate, ki so jih EU in njene države članice dosegle na področju prehranske in hranilne varnosti, ter podpira priporočila in sklepe iz obeh poročil, zlasti kar zadeva:

a. intenzivnejše skupno delovanje EU in držav članic pri preprečevanju močnega vpliva podnebnih sprememb na kmetijstvo in oskrbo s hrano na svetovni ravni. EU in njene države članice si bodo bolj proaktivno prizadevale za izvajanje Pariškega sporazuma in spodbujanje kmetijstva, ki se prilagaja podnebnim spremembam, saj priznavajo pomembno vlogo kmetijskih praks pri prilagajanju podnebnim spremembam in blažitvi njihovih posledic, kot je predvideno v okviru skupnih prizadevanj na področju kmetijstva iz Koronivije ter dokazano v drugih zadevnih zavezah o podpori državam v razvoju v okviru nacionalno določenih prispevkov. Poleg tega Svet poudarja, da je treba zaščititi biotsko raznovrstnost in ekosisteme ter preprečevati degradacijo tal in dezertifikacijo;

b. priznanje ključne vloge žensk v celotni agroživilski vrednostni verigi pri upravljanju naravnih virov ter zagotavljanju prehranske in hranilne varnosti. Svet odločno poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo ustrezno pozornost razvoju vrednostnih verig, v katerih je upoštevan vidik spola, v skladu s pravnim redom EU, vključno z akcijskim načrtom EU za enakost spolov II. Treba je izboljšati poročanje o informacijah, povezanih s spolom, da bi lahko bolje spremljali napredek žensk in natančneje ocenili njim namenjena prizadevanja, ki jim zagotavljajo koristi in krepijo njihovo vlogo. Svet hkrati poudarja, kako pomembno je izpolnjevanje zavez EU na področju prehrane, ki se izvaja v vseh fazah življenjskega cikla. Poleg tega Svet ugotavlja, da si je treba v okviru trajnega in vključujočega razvoja hkrati prizadevati za odpravo vseh oblik neustrezne prehranjenosti in neenakosti spolov, pri čemer je treba obravnavati tudi posebno ogroženost žensk in deklet v času kriz in izrednih razmer, da bi zagotovili učinkovitost naložb v celoti. V zvezi s tem si je treba še naprej prizadevati za izboljšanje mehanizmov socialne zaščite za prehransko in hranilno varnost;

- c. **izboljšanje sodelovanja med EU in njenimi državami članicami glede odpornosti na podnebne spremembe, trajnostnosti in pametnih razvojnih inovacij v kmetijstvu za trajnostno preoblikovanje podeželja, na podlagi zavez z vrha One Planet Summit.**

Posebno pozornost bi bilo treba nameniti izboljšanju nacionalnih in regionalnih raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti na področju kmetijstva ter promociji večstranskih partnerstev za večji in dolgotrajnejši učinek, kot so pametne razvojne inovacije na podlagi raziskav v kmetijstvu (DeSIRA);

- d. **nadaljnje izvajanje strateškega pristopa k prehranskim krizam in neustreznoprehranjenost v okviru humanitarnega, razvojnega in mirovnega povezovanja, upoštevajoč naravo konfliktov in prizadevajoč si za njihovo preprečevanje,** saj je neuspeh pri zmanjševanju svetovne lakote tesno povezan z vse več konflikti in porastom nasilja v različnih delih sveta. EU in njene države članice naj namenijo več pomoči svetovni mreži za preprečevanje prehranskih kriz, da bi izboljšali skupne analize in usklajene odzive, ter ponovno izrazijo zavezanost sodelovanju z zadevnimi agencijami ZN, vključno z Organizacijo za prehrano in kmetijstvo (FAO), Mednarodnim skladom za razvoj kmetijstva (IFAD) in Svetovnim programom za hrano (WFP). Poleg tega morajo EU in njene države članice za uspešnejše preprečevanje lakote in odpravljanje strukturnih vzrokov za neustrezno prehransko in hranilno varnost v skladu z globalno strategijo EU izboljšati odpornost najranljivejših držav. Svet nadalje poudarja, da je treba prepoznati povezave med oboroženimi spopadi, neustrezno prehransko varnostjo in nevarnostjo lakote, EU in njene države članice pa se morajo zavezati, da bodo dosledneje izvajale Resolucijo Varnostnega sveta ZN 2417. Poleg tega Svet ugotavlja, da je treba spodbujati izvajanje povezanih in dobro usklajenih humanitarnih in razvojnih politik in programov, namenjenih odpravljanju neustrezne prehranske varnosti in neustrezne prehranjenosti, reševanju življenj in krepitvi odpornosti;

e. **poglobitev vezi med malimi kmeti ter malimi in srednjimi podjetji ter posebne naložbe v ustvarjanje zaposlitvenih možnosti na podeželskih območjih**, predvsem za mlade in ženske, da bi spodbudili vključujočo in trajnostno rast v kmetijskih vrednostnih verigah, saj spodbujanje regionalne trgovine s kmetijskimi proizvodi pomembno prispeva k zmanjšanju skrajne revščine. V zvezi s tem Svet poudarja pomen pobude Komisije za novo zavezništvo Afrike in Evropske unije za trajnostne naložbe in delovna mesta ter širitve partnerstev v okviru načrta za zunanje naložbe in skrbniškega sklada za Afriko, tudi za razvoj kmetijskega sektorja, pri čemer se upošteva zaveza EU in njenih držav članic, da bodo poskusile odpraviti temeljne vzroke neregularnih migracij in prisilnega razseljevanja. Takšna partnerstva bi morala biti prilagojena posebnim potrebam malih kmetov in MSP ter skladna z načeli za odgovorne naložbe v kmetijstvo in prehranske sisteme, pri čemer naj se še naprej izvajajo prostovoljne smernice za odgovorno upravljanje zemljiške posesti, ribištva in gozdov v okviru nacionalne prehranske varnosti; navedena načela in smernice je pripravil Odbor za svetovno prehransko varnost. Poleg tega Svet z zanimanjem pričakuje priporočila Komisije z naslovom Projektna skupina za afriško podeželje – okrepitev partnerstva na področju preskrbe s hrano in kmetijstva.

9. Svet ugotavlja, da do leta 2025 v državah, ki jim Komisija namenja prednost pri pomoči na področju prehrane, 4,7 milijona otrok ne bo trpelo zaradi zaostanka v telesnem razvoju. S tem je lanskoletna številka dveh milijonov več kot podvojena, kar je hvalevreden napredek pri zagotavljanju podpore partnerskim državam pri doseganju cilja, da se do leta 2025 število otrok, ki zaostajajo v telesnem razvoju, zmanjša za najmanj sedem milijonov. Vseeno pa je Svet zelo zaskrbljen zaradi dejstva, da trenutna hitrost zmanjševanja zaostanka v telesnem razvoju še vedno ne zadostuje za izpolnitev tozadevnih ciljev do leta 2025 na svetovni ravni², s tem pa je ogroženo tudi uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja. Svet zato poziva Komisijo, naj skupaj z državami članicami znatno poveča prizadevanja za odpravljanje neustrezne prehranjenosti v vseh oblikah (zaostanek v telesnem razvoju, hiranje, pomanjkanje mikrohranil, prekomerna telesna teža).

² Prvi cilj Generalne skupščine Svetovne zdravstvene organizacije je „40 % zmanjšanje števila otrok na svetovni ravni, mlajših od petih let, ki zaostajajo v telesnem razvoju“. To pomeni svetovno zmanjšanje za približno 70 milijonov otrok, ki zaostajajo v telesnem razvoju (s 171 milijonov leta 2010 na približno 103 milijone leta 2025).

10. Svet poziva Komisijo, naj si na svetovni ravni še naprej dejavno prizadeva za to, da bi prehranska in hranilna varnost ostala v središču agende EU za razvojno sodelovanje. Svet poudarja, da lahko EU in njene države članice z večsektorskim in večstranskim pristopom, pri katerem se prehrana vključuje v različne sektorje, med drugim na področje kmetijstva, socialne zaščite, zdravja, izobraževanja, vode, sanitarnih storitev in higiene, skupaj prispevajo k izboljšanju prehranske in hranilne varnosti. EU in njene države članice morajo zato še naprej sodelovati, med drugim v okviru nadaljnje promocije skupnega načrtovanja programov in skupnih okvirov za rezultate na ravni držav, pa tudi s partnerji, da bi izboljšali skladnost in učinkovitost razvojnega sodelovanja. V ta namen Svet tudi partnerske države spodbuja, naj v tesnem sodelovanju z vsemi ključnimi deležniki oblikujejo in začnejo izvajati nacionalne strategije za prehransko in hranilno varnost.
11. Zaradi trdovratnih in vedno novih svetovnih izzivov Svet poziva Komisijo, naj predlaga revizijo okvira politike za prehransko varnost iz leta 2010 in okvira politike za prehrano iz leta 2013, pri čemer je treba upoštevati zaveze na področju prehrane in izvajati celostni pristop EU.
12. Svet brez poseganja v trenutna pogajanja o večletnem finančnem okviru poudarja, da morajo Komisija, države članice in mednarodna skupnost zagotoviti zadostna sredstva za učinkovito obravnavo prehranske in hranilne varnosti, da bi izpolnili cilj trajnostnega razvoja 2 in tako obrnili trenutni negativni trend.
13. Svet poziva Komisijo in države članice, naj v naslednjem dvoletnem poročilu o izvajanju zavez politike EU na področju prehranske in hranilne varnosti posebej poročajo o nadaljnjih ukrepih na podlagi teh sklepov Sveta.